

Frumvarp til laga

um breyting á tollalögum, nr. 88/2005, lögum nr. 97/1987, um vörugjald, og lögum nr. 50/1988, um virðisaukaskatt, með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 136. löggjafarþingi 2008–2009.)

I. KAFLI

Breyting á tollalögum, nr. 88/2005.

1. gr.

Við lögin bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða, III, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði 122. gr. laganna skal aðilum sem njóta greiðslufrests á aðflutningsgjöldum heimilt að óska eftir því að fyrirkomulag gjalddaga aðflutningsgjalda vegna uppgjörstímabila á árinu 2009 verði sem hér segir:

1. Þriðjungi af aðflutningsgjöldum á viðkomandi uppgjörstímabili, sbr. 1. mgr. 122. gr., skuli skila eigi síðar en á 15. degi næsta mánaðar eftir lok uppgjörstímabils.
2. Þriðjungi af aðflutningsgjöldum á viðkomandi uppgjörstímabili, sbr. 1. mgr. 122. gr., skuli skila eigi síðar en á 15. degi annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils.
3. Þriðjungi af aðflutningsgjöldum á viðkomandi uppgjörstímabili, sbr. 1. mgr. 122. gr., skuli skila eigi síðar en á 5. degi þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils.

Vextir vegna greiðslufrests aðflutningsgjalda sem veittur er skv. 1.–3. tölul. 1. mgr., þ.e. frá 15. degi næsta mánaðar eftir lok uppgjörstímabils til 5. dags þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils, skulu vera almennir meðaltalsvextir, sbr. II. kafla laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, á viðkomandi tímabili.

Hafna skal beiðni aðila um fyrirkomulag gjalddaga aðflutningsgjalda skv. 1. mgr. hafi hann ekki staðið skil á aðflutningsgjöldum vegna fyrra uppgjörstímabils.

II. KAFLI

Breyting á lögum nr. 97/1987, um vörugjald.

2. gr.

Við lögin bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði 9. gr. laganna skal aðilum sem skráðir eru skv. 2. mgr. 4. gr. heimilt að óska eftir því að fyrirkomulag gjalddaga vörugjalds vegna uppgjörstímabila á árinu 2009 verði sem hér segir:

1. Helmingi af vörugjöldum á viðkomandi uppgjörstímabili, sbr. 1. mgr. 9. gr., skuli skila eigi síðar en á 28. degi annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils.
2. Helmingi af vörugjöldum á viðkomandi uppgjörstímabili, sbr. 1. mgr. 9. gr., skuli skila eigi síðar en á 28. degi þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils.

Vextir vegna greiðslufrests vörugjalda sem veittur er skv. 1. og 2. tölul. 1. mgr., þ.e. frá 28. degi annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils til 28. dags þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils, skulu vera almennir meðaltalsvextir, sbr. II. kafla laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, á viðkomandi tímabili.

Hafna skal beiðni aðila um fyrirkomulag gjalddaga vörugjalda skv. 1. mgr. hafi hann ekki staðið skil á vörugjöldum vegna fyrra uppgjörstímabils.

III. KAFLI

Breyting á lögum nr. 50/1988, um virðisaukaskatt.

3. gr.

Við lög in bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði VII. kafla og 7. mgr. 20. gr. er á gjalddaga virðisaukaskatts vegna reglubundinna uppgjörstímabila á árinu 2009, sbr. 1. mgr. 24. gr., heimilt að færa til innskatts á virðisaukaskattsskýrslu allan virðisaukaskatt vegna viðkomandi uppgjörstímabils, þótt einungis hluta af gjaldföllnum virðisaukaskatti hafi á þeim tíma verið skilað, sbr. ákvæði III til bráðabirgða við tollalög, nr. 88/2005.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

1. Almenn.

Frumvarpi þessu er ætlað að bregðast tímabundið við brýnni þörf á gjaldaaðlögun fyrir-tækja vegna þess gengisfalls, samdráttar og verðbólgu sem ríkir í íslensku efnahagslífi um þessar mundir. Um nokkurs konar greiðsluadlögun fyrir atvinnulífið er að ræða þar sem fyrir-tækjum verður á árinu 2009 gert kleift að dreifa gjalddögum aðflutningsgjalda og vörugjalds.

Með frumvarpinu er lagt til að á árinu 2009 geti fyrirtæki á hefðbundnum gjalddögum aðflutningsgjalda og vörugjalda, sbr. ákvæði laga þar um, valið um tvennt: Annars vegar að greiða á hefðbundnum gjalddaga eða að velja greiðsludreifingu. Ef greiðsludreifing er valin er greiðslunni skipt eins og nánar er mælt fyrir um í frumvarpi þessu, til samræmis við þá gjalddaga sem í gildi eru. Lagt er til að almennir meðalvextir verði greiddir af þeim hluta greiðslunnar sem er frestað, í stað dráttarvaxta.

Framangreint tímabundið fyrirkomulag gjalddaga, þ.e. greiðsluadlögun, kallar á breytingar, í formi ákvæða til bráðabirgða, á lögum um vörugjald, lögum um virðisaukaskatt og tollalögum.

Þess má geta að greiðsluadlögun af sams konar meiði var lögfest á síðasta haustþingi varðandi gjalddaga aðflutningsgjalda 17. nóvember 2008, sbr. lög nr. 130/2008, um breytingu á tollalögum, og lög nr. 157/2008, um breytingu á lögum um virðisaukaskatt. Með frumvarpi því sem hér er lagt fram er gengið lengra að því leyti að lagt er til að greiðsluadlögunin ná til allra reglubundinna (tveggja mánaða) uppgjörstímabila á árinu 2009 að því er varðar bæði aðflutningsgjöld og vörugjöld.

2. Nánar um efnisatriði frumvarpsins.

Í fyrsta kafla frumvarpsins er lagt til að ákvæði til bráðabirgða verði bætt við tollalög, nr. 88/2005, þess efnis að aðilum sem njóta greiðslufrests á aðflutningsgjöldum, þ.e. aðilum sem eru í virðisaukaskattsskyldri starfsemi, verði heimilt að óska eftir því að fyrirkomulag gjald-

daga aðflutningsgjalda vegna uppgjörstímabila á árinu 2009 verði breytt á eftirfarandi hátt: Í stað þess að gjalddaginn sé 15. dagur næsta mánaðar eftir lok uppgjörstímabils verði veittur gjaldfrestur á þann hátt að þriðjungur aðflutningsgjalda fyrir viðkomandi uppgjörstímabil komi til greiðslu á hefðbundnum gjalddaga 15. dag næsta mánaðar eftir lok uppgjörstímabilsins, þriðjungur komi til greiðslu mánuði síðar eða 15. dag annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils og þriðjungur komi til greiðslu 5. dag þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Dagsetning lokagreiðslu er lögð til með hliðsjón af því að gjalddagi aðflutningsgjalda fyrir næsta uppgjörstímabil er 15. dagur sama mánaðar. Hvert uppgjörstímabil aðflutningsgjalda, fyrir aðila sem eru í virðisaukaskattsskyldri starfsemi, eru tveir mánuðir, þ.e. janúar og febrúar, mars og apríl, maí og júní, júlí og ágúst, september og október, nóvember og desember.

Samkvæmt upplýsingum frá Fjársýslu ríkisins má gera ráð fyrir að aðflutningsgjöld á gjalddaga 15. mars 2009 nemi að óbreyttu um 13,5 milljörðum króna.

Samkvæmt frumvarpinu er lagt til að vextir af þeim hluta greiðslunnar sem er frestað skuli vera almennir meðaltalsvextir, sbr. II. kafla laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, á viðkomandi tímabili en ekki dráttarvextir. Að öðru leyti gilda ákvæði 125. gr. tollalaga um vexti á vangreidd aðflutningsgjöld.

Í öðrum kafla frumvarpsins er lagt til að ákvæði til bráðabirgða verði bætti við lög nr. 97/1987, um vörugjald, sem kveður á um að aðilum sem skráðir eru skv. 2. mgr. 4. gr., þ.e. öðrum en þeim sem flytja vörur til landsins til eigin nota, verði heimilt að óska eftir því að fyrirkomulag gjalddaga vörugjalds vegna uppgjörstímabila á árinu 2009 verði breytt á eftirfarandi hátt: Í stað þess að gjalddaginn sé 28. dagur annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils verði veittur gjaldfrestur á þann hátt að helmingur vörugjalds fyrir viðkomandi uppgjörstímabil komi til greiðslu 28. dag annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabilsins og hinn helmingurinn komi til greiðslu mánuði síðar eða 28. dag þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Hvert uppgjörstímabil vörugjalds, fyrir aðila sem skráðir eru skv. 2. mgr. 4. gr. laga um vörugjald, eru tveir mánuðir, þ.e. janúar og febrúar, mars og apríl, maí og júní, júlí og ágúst, september og október, nóvember og desember.

Samkvæmt upplýsingum frá Fjársýslu ríkisins má gera ráð fyrir að vörugjöld á gjalddaga 28. apríl 2009 nemi að óbreyttu um 82 millj. kr.

Samkvæmt frumvarpinu er lagt til að vextir af þeim hluta greiðslunnar sem er frestað skuli vera almennir meðaltalsvextir, sbr. II. kafla laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, á viðkomandi tímabili en ekki dráttarvextir. Að öðru leyti gilda ákvæði 9. gr. vörugjaldslaga um vexti á vangreidd vörugjöld.

Þriðji kafla frumvarpsins er lagður til með vísan til fyrsta kafla frumvarpsins. Í kaflanum er lagt til að ákvæði til bráðabirgða verði bætt við lög um virðisaukaskatt sem kveður á um að þrátt fyrir ákvæði VII. kafla og 7. mgr. 20. gr. þeirra laga verði á gjalddaga virðisaukaskatts vegna hinna reglubundnu uppgjörstímabila á árinu 2009 heimilt að færa til innskatts á virðisaukaskattsskýrslu allan virðisaukaskatt vegna viðkomandi uppgjörstímabils, þótt einungis hluta af gjaldföllnum virðisaukaskatti hafi á þeim tíma verið skilað. Er ákvæðið sem áður segir lagt til með vísan til I. kafla frumvarpsins um greiðslufrest vegna aðflutningsgjalda á árinu 2009. Með ákvæðinu er brugðist við þeim vanda sem, að óbreyttum lögum, kemur upp í kjölfar I. kafla frumvarpsins (verði frumvarpið að lögum) og er þess eðlis að aðila væri ekki heimilt að færa til innskatts á virðisaukaskattsskýrslu, sem skilað er ásamt virðisaukaskatti á gjalddaga, allan virðisaukaskatt vegna viðkomandi uppgjörstímabils heldur einungis hluta. Með ákvæðinu er verið að tryggja að aðili sem stendur skil á virðisaukaskatti á gjalddaga geti að fullu notið innskattsréttar vegna viðkomandi uppgjörstímabils, þrátt fyrir

framangreindar breytingar á fyrirkomulagi gjalddaga á aðflutningsgjöldum. Líta má því á þetta ákvæði sem beina afleiðingu af I. kafla frumvarpsins. Eins og áður segir voru með lögum nr. 130/2008 gerðar efnislega svipaðar breytingar á tollalögum þar sem gjalddaga aðflutningsgjalda sem átti að vera 17. nóvember 2008, vegna uppgjörstímabilsins september til október 2008, var dreift til 5. janúar 2009. Þau lög kölluðu á breytingu á lögum um virðisaukaskatt með sama hætti og með sömu röksemdum og hér er lagt til, sbr. lög nr. 157/2008, um breytingu á lögum um virðisaukaskatt.

Til að koma í veg fyrir misnotkun er að lokum í frumvarpinu lagt til að kveðið verði á um það að hafna skuli beiðni aðila um greiðsludreifingu aðflutningsgjalda og vörugjalda hafi hann ekki staðið skil á aðflutningsgjöldum og vörugjöldum vegna fyrra uppgjörstímabils.

Fylgiskjal.

*Fjármálaráðuneyti,
fjárlagaskrifstofa:*

Umsögn um frumvarp til laga um breyting á tollalögum, nr. 88/2005, lögum nr. 97/1987, um vörugjald, og lögum nr. 50/1988, um virðisaukaskatt, með síðari breytingum.

Með frumvarpinu er lagt til að brugðist verði tímabundið við brýnni þörf á gjaldaaðlögun fyrirtækja vegna gengisfalls íslensku krónunnar, samdráttar í allri starfsemi og verðbólgu. Fyrirtækjum verður þannig gert kleift á árinu 2009 að dreifa gjalddögum aðflutningsgjalda og vörugjalda. Með aðflutningsgjöldum er átt við tolla og aðra skatta og gjöld sem lögð eru á við innflutning þar með talinn virðisaukaskatt. Vörugjöld eru þau sem talin eru upp í almennum lögum um vörugjöld, en þar eru ekki vörugjöld samkvæmt sérlögum eins og til dæmis af eldsneyti og ökutækjum. Ef greiðsludreifing er valin vegna aðflutningsgjalda þá greiðist $\frac{1}{3}$ hluti gjaldsins á hefðbundnum gjalddaga, $\frac{1}{3}$ mánuði síðar og $\frac{1}{3}$ greiðast á 5. degi þriðja mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Greiðsludreifing vegna vörugjalda verður þannig að helmingur gjaldsins er greiddur á hefðbundnum gjalddaga, en hinn helmingurinn frestast um einn mánuð. Greiðsludreifing verður þó einungis heimil ef staðið hefur verið skil á greiðslum fyrra uppgjörstímabils. Vextir vegna greiðslufrests aðflutningsgjalda og vörugjalda skulu vera almennir meðalvextir, sbr. II. kafla laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, á viðkomandi tímabili. Í frumvarpinu er auk þess gert ráð fyrir því að á gjalddaga reglubundinna uppgjörstímabila virðisaukaskatts á árinu 2009 verði heimilt að færa til innskatts á virðisaukaskattsskýrslu allan virðisaukaskatt vegna viðkomandi uppgjörstímabils þótt einungis hluta af gjaldföllnum virðisaukaskatti hafi á þeim tíma verið skilað.

Álögð aðflutningsgjöld og vörugjöld á þessu ári skerðast ekki vegna þessarar aðlögunar frá því sem gert var ráð fyrir og ekki verður um tekjutap að ræða þar sem gert er ráð fyrir að frestaðar greiðslur beri almenna meðalvexti. Hins vegar munu innheimt gjöld lækka á þessu ári sem nemur þeim hluta sem frestast fram yfir næstu áramót. Eins og fram kemur í athugasemdum með frumvarpinu er fjárhæð næsta gjalddaga aðflutningsgjalda og vörugjalda um 13,6 milljarðar kr. samtals. Síðast gjalddagi á þessu ári, sem er 15. nóvember, gæti orðið eitt-hvað hærri vegna innflutnings fyrir jólaaverslun. Ef allir nýta sér heimild til frestunar má gera

ráð fyrir að innheimta á rúmum 4 milljörðum kr. gæti frestast að hámarki fram til ársins 2010 umfram það sem yrði að óbreyttu. Hins vegar er með engu móti hægt að segja fyrir um í hvaða mæli fyrirtæki munu nýta sér þessa heimild og ekki er gert ráð fyrir að það verði nærri því hámarki þar sem greiða þarf vexti af frestuðum greiðslum. Reynslan af sams konar heimild frá því fyrir síðustu áramót er að nýtt var um 30% heimildarinnar.

Verði frumvarpið óbreytt að lögum er ekki gert ráð fyrir að það hafi í för með sér kostnað fyrir ríkissjóð.